

Objaśnienia przyjętych wartości zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mszana na lata 2023 – 2029

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Mszana (zwana dalej WPF) została opracowana zgodnie z przepisami art. 226 – 232 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 tj.) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych raz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (D.U. z 2021 r., poz. 2095 z późn.zm.), w szczególności art. 15 zoa-15zoc. WPF jest zgodny ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021, poz. 83)

Celem tego dokumentu jest możliwość kompleksowego przedstawienia sytuacji finansowej Gminy, w tym przepływów finansowych w obszarze działalności operacyjnej i majątkowej. Dokument ten daje możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla rozwoju. Jest źródłem informacji dla instytucji finansowych, organów nadzoru, mieszkańców oraz wszystkich pozostałych zainteresowanych na temat zdolności Gminy do generowania nadwyżki operacyjnej, spłaty zadłużenia oraz możliwości inwestycyjnych.

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mszana jest projekt uchwały budżetowej na 2023 rok, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Gminy Mszana za lata 2020 i 2021, wartości planowane na koniec III kwartału 2022 roku oraz wytyczne Ministra Finansów dotyczące założeń makroekonomicznych dla potrzeb sporządzania wieloletnich prognoz finansowych. Limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust. 3 pkt. 4 upf, zostały określone do 2027 r.

W objaśnieniach do Wieloletniej Prognozy Finansowej przedstawione są założenia do przyjętych wartości po stronie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów z uwzględnieniem zaciągniętego długu. W WPF przedstawiono prognozę kwoty długu oraz szczegółowo opisano relację wynikającą z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Wieloletnia Prognoza Finansowa będzie corocznie nowelizowana, przyjęto założenie, że dochody i wydatki w latach 2024-2029 indeksowane będą w oparciu o informacje Ministerstwa Finansów, dotyczące założeń makroekonomicznych, związanych z kształtowaniem się wskaźnika PKB i inflacji.

Projekt WPF został opracowany w formie uchwały Rady Gminy posiadającej 3 załączniki:

- Załącznik Nr 1 – zawiera podstawowe dane przyjęte do Wieloletniej Prognozy Finansowej, w tym źródła finansowania deficytu lub przeznaczenie nadwyżki budżetu w latach 2023 - 2029
- Załącznik Nr 2 – zawiera zestawienie zbiorcze limitów wydatków budżetu na planowane i realizowane przedsięwzięcia wieloletnie, o których mowa w art. 226 ust. 2 pkt 1 upf.
- Załącznik Nr 3 – zawiera objaśnienia przyjętych wartości zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mszana na lata 2023 – 2029

Dla roku 2023 przyjęto wielkości określone w projekcie budżetu Gminy na 2023 rok. Wartości przyjęte w WPF i w projekcie budżetu na 2023 r. są spójne w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu gminy (art.229 upf.)

Prognozowane dochody i wydatki oraz przychody i rozchody związane z finansowaniem deficytu, a także spłatą długu opierają się na przewidywaniach, co do przyszłych warunków działania gminy, a nie informacjach pewnych. Realistyczność WPF będzie zależała od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- czynniki wewnętrzne, zależne od decyzji organów gminy. Do tej grupy przede wszystkim zaliczyć należy politykę finansową w tym podatkową prowadzoną przez gminę,
- czynniki zewnętrzne, niezależne od decyzji organów gminy, np. zmiany uregulowań prawnych, wahania poziomu inflacji i PKB.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2023-2029 przyjęto wzrost ogólnych kwot dochodów i wydatków. Wprowadzono planowane kwoty części subwencji ogólnej, planowanych wpłat do budżetu państwa, szacowanych wpływów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz dotacji z budżetu państwa na podstawie otrzymanych pism odpowiednio od Ministra Finansów oraz Wojewody Śląskiego. Dochody bieżące przyjęto na poziomie przewidywanego wykonania tych dochodów w 2022 r., dochody z tytułu podatku od nieruchomości na 2023 rok przyjęto z uwzględnieniem wzrostu stawek o średnio 12 % oraz wzrostu dotyczącego modernizacji gruntów na terenie gminy. W prognozie na 2023 rok i lata następne wzięto pod uwagę zmniejszenie dotacji celowej w związku z zabranieniem gminom realizacji zadania związanego z wypłatą świadczenia 500+. Złożone są oraz planuje się składać wnioski o dofinansowanie środków europejskich a także pozyskiwać inne środki z zewnątrz.

W 2023 r. zaplanowano dochody majątkowe z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości.

Przy prognozowaniu dochodów i wydatków kierowano się zasadami analizowania danych z lat poprzednich, oraz sytuacji finansowej i tendencji gospodarczych w roku bieżącym.

Z analizy głównych źródeł dochodów i wydatków wynika, iż w dużej mierze wielkości te zmieniają się pod wpływem inflacji. Wobec tego, w oparciu o Wytoczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego opublikowanych przez Ministerstwo Finansów, w trakcie przygotowywania WPF, przyjęto, iż inflacja będzie się kształtowała na poziomie 7,8 % w 2023.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
inflacja	2,3%	2,3%	2,5%	5,1%	9,1%	7,8%

Oczekuje się, że inflacja w 2022 r. wyniesie średnio 9,1%, a w następnym roku 7,8%. Wpłynęły na to podwyżki cen surowców (energetycznych i rolnych) na rynkach światowych, do których przyczynił się wybuch wojny w Ukrainie. W I kw. br. ceny energii były o prawie 22% wyższe niż przed rokiem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły w tym okresie o 8,7%, a inflacja bazowa zwiększyła się do 6,6%.

Podstawową zasadą obowiązującą w trakcie konstruowania WPF jest prowadzenie równolegle prac nad uchwałą budżetową w celu zapewnienia ich wzajemnej zgodności. Wartości przyjęte w WPF i uchwale budżetowej powinny być zgodne, co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nimi kwot przychodów i rozchodów oraz długu. Gmina nie planuje wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji. Dla roku 2023 przyjęto wielkości określone w projekcie uchwały budżetowej Gminy Mszana na 2023 rok. W kolejnych latach przyjęto zasady, o których mowa poniżej.

I. Dochody:

Prognozę dochodów do Wieloletniej Prognozy Finansowej przyjęto zwiększenia wartości dochodów w procentach zbliżonych do wskaźników makroekonomicznych. Poziom dochodów gminy w 2023 r. będzie również uzależniony od sytuacji spowodowanej epidemią COVID-19 oraz dużą niepewnością związaną z sytuacją rosyjskiej agresji na Ukrainę. W przypadku Gminy Mszana w strukturze dochodów zdecydowanie dominują dochody o charakterze bieżącym.

W prognozowanych latach pozycjami w strukturze dochodów są poniższe źródła, dla których przyjęto następujące założenia:

– dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) przyjęto na podstawie prognozowanych kwot wynikających z informacji Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w wysokości 7.282.238,00 zł. Dochody z tego źródła w porównaniu do roku 2022 są mniejsze o kwotę 386.308,00 zł w związku z wprowadzonymi zmianami w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Najważniejszą z nich jest obniżenie stawki pierwszego progu podatkowego dla osób rozliczających się wg skali podatkowej z 17% na 12%, przy jednoczesnym zachowaniu zmian, które weszły w życie z dn. 1 stycznia 2022 r., tj. podniesieniem kwoty wolnej od podatku do 30 tys. zł oraz podniesieniem drugiego progu podatkowego z 85.528 zł do 120 000 zł.

Od roku 2024 zaplanowano niewielkie zwiększenie w związku ze wzrostem liczby mieszkańców oraz ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia. Przyjęta wartość wzrostu jest niższa aniżeli średnia dotychczasowa zmian w wysokości tych wpływów, ze względu na wprowadzenie już wcześniej przez rząd ulg podatkowych takich jak obniżenie stawki PIT, podwyższenie kosztów uzyskania przychodów oraz zwolnienia z podatku PIT osób do 26 roku życia.

– wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT): Wpływy z tego tytułu nie stanowią znaczącej kwoty w budżecie gminy, przyjęto je w wysokości 51.290,00 zł na podstawie planowanych kwot wynikających z informacji Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. Od 2024 roku założono 1 % zwiększenie w stosunku do poprzedniego roku.

– subwencja oświatowa: Na 2023 rok kwota została zaplanowana w wysokości 9.954.327,00 zł zgodnie z informacją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. Od 2024 roku założono 2 % zwiększenia w stosunku do poprzedniego roku ze względu na wzrost wynikający z różnicy uczniów objętych edukacją szkolną, zmianą liczby etatów nauczycieli i stopni awansu zawodowego, wzrostem średnich wynagrodzeń nauczycieli oraz zmianą zakresu zadań oświatowych.

– dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące: na rok 2023 przyjęto dotacje na podstawie informacji od Wojewody Śląskiego. W latach 2024-2029 założono wzrost tych dochodów na poziomie 5% w stosunku do poprzedniego roku. Jeśli chodzi o środki i dotacje otrzymane na projekty „miękkie” w ramach programów finansowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej i Budżetu Państwa na 2023 rok zaplanowano kwotę 40.933,81 zł.

– pozostałe dochody bieżące w tym z podatku od nieruchomości: w ramach tych dochodów planuje się wpływy z podatków i opłat lokalnych, wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wpływy z opłaty eksploatacyjnej, dochody z najmu, dzierżawy i związane z tym zwroty kosztów za media, dochody z odsetek, wynagrodzenie za terminowe odprowadzenie podatku PIT i składek ZUS, wpłaty za usługi na rzecz osób korzystających z wyżywienia, zwroty z tytułu uczęszczania dzieci z innych gmin do przedszkoli, wpływy z dochodów o charakterze jednorazowym, itp.

Wpływy z podatku od nieruchomości zostały przyjęte ze wzrostem 12% w stosunku do stawek obowiązujących w 2022 r. Przyjęto również zwiększenie wpływów w związku z planowaną modernizacją gruntów na terenie gminy. W 2024 i latach następnych przyjęto wzrost o 2% w stosunku do poprzedniego roku. Ma to związek z zwiększeniem powierzchni budynków, gruntów przeznaczonych pod działalność gospodarczą, budową nowych zakładów, ciągłym wzrostem przedsiębiorstw. Stawki z podatku od nieruchomości, obowiązujące na terenie gminy są niższe od stawek maksymalnych określonych na 2023 r. W podatku rolnym i leśnym uwzględniono wzrost o wskaźnik inflacji. Prognozując na 2023 r. wpływ z podatku od środków transportu przyjęto wzrost o 12% w stosunku do stawek obowiązujących w 2022 r.

– dochody majątkowe w 2023 roku wprowadzono w wysokości 831.598,54 w związku z planem wystawienia do sprzedaży w drodze przetargów 9 nieruchomości gruntowych stanowiących własność

gminy. W latach następnych nie planuje się wpływów ze sprzedaży majątku. W przypadku sprzedaży działek w 2023 r. i uzyskanie większych wpływów dokonane zostaną stosowne korekty w planie dochodów.

W ramach dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje wprowadzono kwotę 12.825.894,12 zł z tytułu: środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych. Planowane dochody z tytułu tych środków mają związek z realizowanymi przedsięwzięciami w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład.

W przypadku podpisania z instytucjami Unii Europejskiej nowych umów o dofinansowanie lub po otrzymaniu zawiadomień o przyznaniu dofinansowania z innych źródeł prognoza będzie stosownie aktualizowana.

Zgodnie z przepisami w Wieloletniej Prognozie Finansowej nastąpił podział prognozowanych dochodów na:

- dochody bieżące w planowanej kwocie 38.653.349,10 zł, co stanowi 73,89 % ogółem dochodów,
- dochody majątkowe w planowanej kwocie 13.657.492,66 zł, stanowi 26,11 % ogółem dochodów

W strukturze projektowanych dochodów budżetu gminy na 2023 rok:

- dochody własne stanowią – 34,86 %,
- subwencja ogólna (część oświatowa) – 19,03 %,
- udziały gmin w PIT i CIT – 14,02 %,
- dotacje celowe – 7,57 %,
- środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład – 24,26 %
- środki unijne – 0,26 %

II. Wydatki:

Prognozując wydatki bieżące kierowano się zasadą utrzymania dotychczasowego zakresu i poziomu świadczonych przez gminę usług na rzecz mieszkańców, zapewnienia prawidłowego funkcjonowania jednostek organizacyjnych oraz urządzeń infrastruktury technicznej i społecznej, a także obsługę długu zaciągniętego przez gminę. Wydatki do WPF opracowano względem planu na 2022 i jego przewidywanego wykonania oraz projektu w zakresie wydatków objętych planem na 2023 rok. Przedsięwzięcia wieloletnie zostały sporządzone między innymi w oparciu o planowane umowy na realizację projektów z udziałem środków unijnych. W najbliższych latach planuje się także nakłady na inwestycje drogowe. Jest konieczność remontów dotychczasowych dróg oraz budowy nowej infrastruktury drogowej spełniającej oczekiwania mieszkańców.

Planowane wydatki ogółem na 2023 r. zamykają się kwotą 58.505.674,81 zł w tym:

- wydatki bieżące stanowią kwotę 38.648.998,70 zł, co stanowi 66,06 % planowanych wydatków,
- wydatki majątkowe stanowią kwotę 19.856.676,11 zł, co stanowi 33,94 % planowanych wydatków ogółem.

Planowanie po stronie wydatków zakłada racjonalizowanie wydatków bieżących i zwiększenie dyscypliny budżetowej między innymi poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności

zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów. Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat pożyczek oraz obligacji. W przypadku umów, których realizacja jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy należy stwierdzić, że są to koszty związane z bieżącym prowadzeniem działalności tj. energia, woda, gaz, odbiór ścieków i odpadów, opłaty za telefony. Ich wysokość kształtuje się w zależności od pomiarów liczników lub innych urządzeń pomiarowych. Trudno więc te nakłady realnie oszacować.

W latach prognozowanych w zakresie wydatków bieżących przyjęto następujące założenia:

1. Wydatki na wynagrodzenia wraz ze składkami od nich naliczanymi:
 - na 2023 r. zaplanowano wzrost na wynagrodzeniach i składkach od nich naliczanych z tytułu umów o pracę na stanowiskach administracji i obsługi z tytułu wzrostu płacy minimalnej od stycznia 2023 o kwotę 480,00 zł i od lipca 2023 o kwotę 590,00 zł.
 - w okresie 2024-2029 uwzględniono wzrost wydatków o 1% w każdym roku,
 - plan roku 2023 uwzględnia także plan składek na Pracownicze Plany Kapitałowe
2. Wydatki bieżące i majątkowe objęte limitem art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych
 - w zakresie przedsięwzięć wieloletnich związanych z programami finansowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych - wykazano kwoty wynikające z podpisanych umów oraz planowanych inwestycji, na które są składane wnioski,
3. Wydatki z tytułu poręczeń gwarancji nie zaplanowano,
4. Obsługa długu (odsetki od pożyczek i obligacji):
 - w okresie od 2023-2029 roku zakłada się koszty odsetek od wyemitowanych obligacji, oraz koszty odsetek od zaciągniętych preferencyjnych pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach i planowanego do zaciągnięcia kredytu w 2023 r.

Dla zobowiązań istniejących w momencie opracowywania prognozy podstawą określenia harmonogramu ich spłaty była umowa dotycząca emisji obligacji oraz umowy pożyczki z WFOŚiGW. Dla zobowiązań indywidualnie określono okres i kwoty spłaty.
5. Wydatki na finansowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi: rok 2023 oszacowano na podstawie kalkulacji kosztów finansowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Zaplanowano inwestycję budowy Punktu Systemu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w wysokości 1.254.425,56 zł.
6. Wydatki w ramach funduszu sołeckiego: w 2023 roku z tego tytułu zabezpieczono kwotę 171.705,00 zł na trzy sołectwa,
7. Pozostałe wydatki:
 - w okresie 2024-2029 uwzględniono kwoty mając na uwadze rozsądne i oszczędne planowanie.

Na lata 2023-2027 przyjęto limity wydatków zapewniających realizację przedsięwzięć wieloletnich ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Limit wydatków przedstawia się następująco:

1) limit wydatków bieżących:

- w 2023 r.: 58.564,30 zł,
- w 2024 r.: 58.564,35 zł,
- w 2025 r.: 22.023,97 zł,
- w 2026 r.: 11.074,36 zł,
- w 2027 r.: 7.382,87 zł.

2) limit wydatków majątkowych:

- w 2023 r.: 16.319.995,70 zł,
- w 2024 r.: 4.764.705,88 zł,
- w 2025 r.: 0,00 zł,
- w 2026 r.: 0,00 zł,
- w 2027 r.: 0,00 zł.

Od 2024 r. wysokość środków przeznaczonych na wydatki majątkowe będzie uzależniona od kształtującej się nadwyżki operacyjnej netto budżetu, liczonej jako różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, pomniejszona o wydatki związane z obsługą długu i spłatą zadłużenia. Odpowiedni poziom nadwyżki operacyjnej determinuje również możliwość regulowania zobowiązań. Wynika to z art. 243 ustawy o finansach publicznych, który określa sposób liczenia indywidualnego wskaźnika obsługi zadłużenia.

W latach 2024-2029 prognozowana nadwyżka operacyjna osiąga następujące wartości:

- w 2024 roku: 1.683.797,00 zł,
- w 2025 roku: 1.545.908,00 zł,
- w 2026 roku: 1.542.908,00 zł,
- w 2027 roku: 545.908,00 zł,
- w 2028 roku: 495.469,13 zł,
- w 2029 roku: 316.800,00 zł,

III. Wynik finansowy

Zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych Rada Gminy nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące będą wyższe od planowanych dochodów bieżących, powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, pomniejszoną o niewykorzystane dochody tzw. znaczone (opłaty alkoholowej, opłaty za gospodarowanie odpadami, opłaty środowiskowej) oraz niewykorzystane środki na projekty unijne. Ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw przewiduje uelastycznienie i zarządzania budżetami gmin poprzez modyfikację obowiązujących reguł fiskalnych w szczególności: czasowe stosowanie preferencji w zakresie zrównoważenia części bieżącej budżetu.

W trakcie prac nad projektem budżetu oraz przy opracowaniu Wieloletniej Prognozy Finansowej kierowano się zasadą aby część bieżąca budżetu była co najmniej zrównoważona. Występowanie nadwyżki operacyjnej budżetu jest pozytywnym zjawiskiem w samorządowej gospodarce finansowej. Nadwyżka operacyjna jest wielkością informującą ile środków finansowych pozostaje po pokryciu najważniejszych wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem gminnych jednostek organizacyjnych. Wartość nadwyżki operacyjnej informuje jakimi środkami dysponuje Gmina, które może przeznaczyć na zadania inwestycyjne stymulujące rozwój społeczno-gospodarczy. W całym okresie prognozowania zostaje zachowana relacja wynikająca z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Analizując prognozę podstawowych parametrów budżetowych zauważyć można, że budżet Gminy zamyka się planowanym deficytem w roku 2023 w wysokości: 6.194.833,05 zł, co stanowić będzie 11,84 % dochodów. Deficyt budżetu będzie pokryty przychodami z nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych, wolnymi środkami o których mowa w art. 217 ust 2 pkt. 6 ustawy o finansach publicznych oraz kwotą planowanego kredytu.

Na podstawie sprawozdania Rb-NDS za III Kwartały 2022 r. uwzględniając plan po zmianach budżetu w miesiącu październiku 2022 r. Gmina posiada niezaangażowaną nadwyżkę z lat ubiegłych w kwocie 174.720,07 zł, oraz wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 5.810.280,98 zł.

Od 2024 roku prognozuje się, że wynik budżetu Gminy stanowić będzie planowana nadwyżka budżetu. W latach 2024-2029 nadwyżkę budżetową planuje się przeznaczyć na spłatę długu.

IV. Przychody

Są to operacje jednostek samorządu terytorialnego związane m.in. z pozyskaniem kredytów, pożyczek, emisją papierów wartościowych, głównie z przeznaczeniem na finansowanie deficytu. Jeżeli jednostka samorządu terytorialnego nie jest w stanie pokryć własnych niedoborów budżetowych, zgodnie z przepisami prawa, może zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na:

- pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu,
- finansowanie planowanego deficytu budżetu,
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów;
- wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W prognozowanych latach, mając na uwadze obecne zadłużenie Gminy, uwzględniono w WPF-ie przychody wewnętrzne oraz przychody z tytułu planowanego do zaciągnięcia kredytu.

Po stronie przychodów zaplanowano kwotę 7.485.001,05 zł, na które składają się:

- kredyt w wysokości 1.500.000,00 zł, w tym na pokrycie deficytu 1.500.000,00 zł,
- nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych w wysokości 174.270,07 zł, w tym na pokrycie deficytu 174.270,07 zł

- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ufp, czyli nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST innych niż określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy, w tym wynikającą z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w wysokości 5.810.280,98 zł, z których część wolnych środków przeznacza się na pokrycie planowanego deficytu budżetu w wysokości 4.520.112,98 zł.

V. Rozchody

Są to środki, które jednostka samorządu terytorialnego może przeznaczyć m.in. na:

- spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- wykup papierów wartościowych,

Spłatę długu zaplanowano na podstawie harmonogramu spłat poszczególnych zobowiązań finansowych Gminy. W 2023 roku planuje się spłatę w kwocie 1.290.168,00 zł

- 900.000,00 zł dotyczy wykupu obligacji
- 390.168,00 zł dotyczy spłaty pożyczki z WFOŚiGW.

Zobowiązania planowane do zaciągnięcia:

Planowany do zaciągnięcia jest kredyt w wysokości: 1.500.000,00 zł na sfinansowanie deficytu budżetu.

W latach 2023-2029 planuje się wykup obligacji wyemitowanych w 2015 roku oraz spłatę rat pożyczek z WFOŚiGW.

VI. Kwota długu

Zadłużenie jednostki samorządu terytorialnego oznacza sumę nominalnej wartości środków finansowych postawionych do dyspozycji na określonych warunkach i na określony czas. Jest ono najczęściej skutkiem zobowiązań zaciągniętych w wyniku:

- pożyczek i kredytów,
- emisji samorządowych papierów wartościowych (obligacji),
- nieuregulowania zobowiązań wymagalnych,
- zapewnienia płynności finansowej,
- pokrycia planowanego deficytu budżetowego,
- realizacji zadań inwestycyjnych.

Gmina Mszana aktualnie posiada zadłużenie z tytułu emisji obligacji i pożyczki z WFOŚiGW.

Zadłużenie gminy na 31.12.2022 roku planuje się w kwocie 5.920.958,13 zł z następujących tytułów:

- obligacje z roku 2015 – wykup do 31.12.2026 r. - 3 900 000,00
- pożyczek z WFOŚiGW w Katowicach - 2.020.958,13

W latach następnych stan zadłużenia Gminy przedstawia się następująco:

- na koniec 2023 roku wyniesie 6.130.790,13 zł,
- na koniec 2024 roku wyniesie 4 446 993,13 zł,
- na koniec 2025 roku wyniesie 2 901 085,13 zł,
- na koniec 2026 roku wyniesie 1.358.177,13 zł,

- na koniec 2027 roku wyniesie 812.269,13 zł,
- na koniec 2028 roku wyniesie 316 800,00 zł,
- na koniec 2029 roku wyniesie 0,00 zł.

Prognozowana kwota długu gminy w latach od 2023 r. i na kolejne lata przedstawia kolumna 6 Wieloletniej Prognozy Finansowej.

VII. Relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych (indywidualny wskaźnik obsługi zadłużenia):

Relacja wyrażona w art. 243 ustawy o finansach publicznych zakłada porównanie dwóch wskaźników: rocznego wskaźnika spłat zobowiązań oraz maksymalnego wskaźnika spłat zobowiązań. Jest on liczony indywidualnie, na dany rok budżetowy. Zgodnie z art. 9 Ustawy z 14 grudnia 2018 o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, ustalona na lata 2021-2025 relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów określonych w art. 243 ust. 1 upf do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczanych trzech lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, z tym że wyznaczając limit od roku 2020 przy obliczaniu relacji stosuje się przepisy art. 243 ust.2 pkt 1,2 dotyczące zmniejszenia dochodów oraz pkt 3 lit. a i c dotyczące zmniejszenia wydatków. Czasokres trzech poprzednich lat, uwzględniany podczas liczenia wskaźnika, powinien zapobiec przypadkowym wahaniom związanym ze szczególnymi zdarzeniami w danym roku. Planując kwotę na obsługę długu w danym roku należy ją kontrolować, ponieważ nie może przekroczyć dopuszczalnego poziomu indywidualnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Kontrolować należy również poziom wydatków bieżących, gdyż ich większy wzrost (bez dodatkowych dochodów bieżących) może skutkować uszczupleniem możliwości spłaty zobowiązań i utratą płynności finansowej Gminy.

Od roku 2026 do obliczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia poza danymi dotyczącymi konkretnego roku budżetowego, znaczenie mają wielkości uzyskane w ostatnich siedmiu latach. Dochody ze sprzedaży majątku nie będą mieć znaczenia dla wskaźnika zadłużenia.

Do obliczenia indywidualnego wskaźnika obsługi zadłużenia dla roku poprzedzającego rok budżetowy przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu Gminy. Natomiast do obliczenia relacji dla poprzednich dwóch lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych.

Biorąc pod uwagę wielkości budżetowe za lata 2020 – 2021 i III kwartał 2022 do obliczenia relacji, o której mowa w art. 243 Ustawy o finansach publicznych relacja dla 2023 roku wynosi $4,48 \% < 13,67 \%$, co oznacza, że jest spełniona.

W latach następnych objętych prognozą relacja wynikająca z omawianego przepisu jest również spełniona. Zauważyć jednak należy że w roku 2025 wystąpiła niewielka różnica między rocznym wskaźnikiem spłaty zobowiązań a maksymalnym wskaźnikiem spłaty zobowiązań. Mają na to wpływ niższe dochody bieżące związane między innymi z planowanymi niższymi wpływami z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w roku 2023 r. oraz wyższe wydatki bieżące, związane między innymi z zaplanowanymi w znacznej wysokości wzrostami cen na zakup energii elektrycznej oraz gazu do obiektów jednostek organizacyjnych gminy, a co za tym idzie nadwyżka operacyjna na

rok 2023 jest w znaczący sposób niższa niż w latach poprzednich. Jeśli weźmie się pod uwagę wskaźnik z 7 lat poprzedzających rok 2025 relacja ta jest korzystniejsza.

Wskaźnik liczony jako średnia z trzech ostatnich lat ulegnie zmianie po wstawieniu kwot z wykonania budżetu za rok 2022.

Uchwalona przez Sejm RP 17 września 2021 r. ustawa o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw przewidziała uelastycznienie zarządzania budżetami jednostek samorządu terytorialnego poprzez modyfikacje obowiązujących reguł fiskalnych. Ustawa przewiduje, w szczególności:

1. czasowe stosowanie preferencji w zakresie zasady zrównoważenia części bieżącej budżetu,
2. zmiany w zakresie indywidualnego limitu spłaty zobowiązań
3. możliwość wyboru okresu (3 lata albo 7 lat), z którego liczony jest limit spłaty zobowiązań.

Ustawa z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw na podstawie art. 9 wprowadziła że w latach 2022-2025 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku budżetowym przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 pod warunkiem że w latach 2022-2025 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach.

Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw wprowadzają zapisy iż:

- ustalając na lata 2023-2025 relację zrównoważania budżetu w części bieżącej, dochody bieżące mogą być powiększone dodatkowo o wolne środki, rozumiane jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST innych niż określone w art. 217 ust 2 pkt 5 i 8 ustawy o finansach publicznych, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych
- relacja ograniczająca wysokość spłaty długu może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy łączna kwota długu JST na koniec danego roku nie przekroczy 100% dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Art. 226 ust 1 ustawy o finansach publicznych wprowadził wymóg, iż Wieloletnia Prognoza Finansowa powinna być realistyczna. Realistyczność prognozy Gminy Mszana można odnieść do możliwości uchwycenia, weryfikacji związku z rzeczywistością na podstawie analiz z zakresu zrealizowanych budżetów z lat poprzednich, przyjętych wskaźników, uchwalonych stawek podatkowych, dokumentów, harmonogramów spłat wynikających z umów kredytowych, zawartych umów z instytucjami dysponującymi środkami unii europejskiej. Przy analizowaniu zadłużenia Gminy w latach prognozowanych zastosowano limity wynikające z ustawy o finansach publicznych. Im wyższy jest wynik budżetu bieżącego powiększony o dochody ze sprzedaży majątku tym większe możliwości zadłużania i inwestowania.

Załącznik Nr 2 do Uchwały zawiera Wykaz przedsięwzięć do WPF na lata 2023 - 2027

1. W zakresie wydatków bieżących i majątkowych na programy i projekty realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt. 2 i 3 u.f.p.

– Przedsięwzięcie pn. „Life20 – Śląskie, przywracamy błękit”

Projekt zintegrowany Life „Śląskie, przywracamy błękit” realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Celem przedsięwzięcia jest kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego.

Łączne nakłady finansowe wynoszą 205.224,40 zł, limit zobowiązań wynosi 157.609,85 zł, limit wydatków do poniesienia na kolejne lata:

w 2023 roku wynosi 58.564,30 zł

w 2024 roku wynosi 58.564,35 zł

w 2025 roku wynosi 22.023,97 zł

w 2026 roku wynosi 11.074,36 zł

w 2027 roku wynosi 7.382,87 zł

– Przedsięwzięcie pn. „Zwiedzaj i poznawaj na szlaku wież i platform widokowych w Euroregionie Silesia”

zadanie „Remont parkingu dla samochodów osobowych – modernizacja infrastruktury ułatwiającej dostęp do atrakcji kulturowych i przyrodniczych przez odwiedzających ze specjalnymi potrzebami ”

Zadanie realizowane w ramach programu Funduszu mikroprojektów w Euroregionie Silesia.

Przedmiotem zadania jest uzupełnienie infrastruktury sieciowego produktu turystycznego, jakim jest szlak wież i platform widokowych w Euroregionie Silesia .

W ramach zadania zostanie wyremontowany parking za OSP w Mszanie z wyznaczeniem miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych i rodzin z dziećmi.

Łączne nakłady finansowe wynoszą 355.704,04 zł. Limit na 2023 r. wynosi 277.938,04 zł.

Limit zobowiązań wynosi 7.000,26 zł.

2. W zakresie wydatków na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego

W latach 2023 – 2027 na dzień sporządzenia projektu nie ma planowanych wydatków.

3. **W zakresie wydatków na programy i projekty lub zadania pozostałe:**

- **Przedsięwzięcie pn. "Opracowanie projektu budowlano-wykonawczego Budowy Drogi Głównej Południowej na odcinku od drogi wojewódzkiej Nr 935 w Rydułtowach do połączenia z ul. Wodzisławską w Mszanie"**

Zadanie realizowane w ramach umowy w okresie 2014–2023. Celem jest poprawa komunikacji powiatu wodzisławskiego. W wydatkach majątkowych ustala się łączne nakłady finansowe wynoszą 275.543,28 zł, limit wydatków planowanych do poniesienia: w 2023 roku wynosi 54.791,24 zł. Limit zobowiązań na to przedsięwzięcie wynosi 0,00 zł.

- **Przedsięwzięcie pn. „Rewitalizacja centrum Gogołowej”**

Zadanie współfinansowane jest w ramach środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Realizacja inwestycji polega na budowie budynku wielofunkcyjnego oraz zagospodarowania terenu w centrum sołectwa Gogołowa. Ma na celu zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców poprzez nadanie nowych funkcji społeczno-użytkowych oraz większe wykorzystanie potencjału zasobów kulturowych.

W wydatkach majątkowych ustala się łączne nakłady finansowe w wysokości 8.230.000,00 zł. limit na 2023 r. wynosi 2.725.136,78 zł. Limit zobowiązań wynosi 226.202,17 zł.

- **Przedsięwzięcie pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej pn: Przebudowa drogi powiatowej nr 5021S ul. 1 Maja w Mszanie”**

Realizacja zadania w ramach porozumienia Powiatu Wodzisławskiego i Gminy Mszana. Przewiduje się opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy drogi powiatowej nr 5021S ul. 1 Maja w Mszanie.

Należy zabezpieczyć w budżecie gminy Mszana oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej na rok 2023 kwoty 600.000,00 zł na pokrycie wkładu własnego do ww. inwestycji.

W wydatkach majątkowych ustala się łączne nakłady finansowe w wysokości 600.000,00 zł. Limit na 2023 r. wynosi 600.000,00 zł. Limit zobowiązań wynosi 600.000,00 zł.

- **Przedsięwzięcie pn. „Budowa Punktu Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych”**

Głównym celem przedsięwzięcia jest budowa Punktu Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Mszanie spełniającego wymagania ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W wydatkach majątkowych ustala się łączne nakłady finansowe w wysokości 1.254.425,56 zł. Limit na 2023 r. wynosi 1.254.425,56 zł, Limit zobowiązań wynosi 0,00 zł.

– **Przedsięwzięcie pn. "Remont ciągu komunikacyjnego dróg gminnych w sołectwie Mszana"**

Zadanie realizowane przy dofinansowaniu z Programu Rządowego Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, na które gmina otrzymała wstępną promesę Nr 01/2021/3168/PolskiŁad w wysokości 4.702.500,00 zł. Celem inwestycji jest poprawa infrastruktury dróg gminnych.

Łączne nakłady finansowe wynoszą 5.023.800,00 zł, limit wydatków planowanych do poniesienia w 2023 roku wynosi 3.800.000,00 zł, Limit zobowiązań wynosi 12.526,62 zł.

– **Przedsięwzięcie pn. „Modernizacja sieci wodociągowej w gminach Mszana i Godów”**

W związku z otrzymaniem przez MZWik w Wodzisławiu Śl. Wstępnej Promesy z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadania pn: „Modernizacja sieci wodociągowej w gminach Mszana i Godów” oraz ustaleń Zarządu MZWik należy zabezpieczyć w budżecie gminy Mszana oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej na rok 2023 kwoty 97.500,00 zł na pokrycie wkładu własnego do ww. inwestycji.

Łączne nakłady finansowe dla gminy wynoszą 97.500,00 zł. Limit wydatków i zobowiązań na 2023 r. wynosi 97.500,00 zł.

– **Przedsięwzięcie pn. „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Połomi wraz z remontem”**

Celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa i stworzenie lepszych warunków do rozwoju i nauki dzieci przedszkolnych i szkolnych oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenów wiejskich, poprzez wykonanie remontu pomieszczeń budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Połomi. Celem zadania jest poprawa efektywności energetycznej w kolejnym budynku użyteczności publicznej w Gminie Mszana, a tym samym poprawa jakości powietrza w trosce o środowisko naturalne i zdrowie mieszkańców. Inwestycja obejmuje docieplenie przegród pionowych i poziomych budynku szkoły, montaż instalacji fotowoltaicznej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę oświetlenia wewnętrznego na LED, modernizacja oświetlenia ewakuacyjnego, modernizacją wentylacji mechanicznej, roboty towarzyszące związane z termomodernizacją.

Łączne nakłady finansowe i limit zobowiązań wynoszą 8.764.705,88 zł, limit wydatków planowanych do poniesienia w 2023 roku wynosi 4.000.000,00 zł, Limit w 2024 roku wynosi 4764.705,88 zł.

– **Przedsięwzięcie pn. „Zagospodarowanie terenu centrum wsi w celu poprawy dostępności do infrastruktury społecznej”**

Celem zadania jest poprawa udostępnienia infrastruktury społecznej, stworzenie lepszych warunków sprzyjających zaspokajaniu potrzeb i zwiększaniu integracji społeczności lokalnej poprzez modernizację przestrzeni publicznej usytuowanej wokół wielofunkcyjnego budynku w centrum wsi Mszana. Zadanie obejmuje budowę dróg komunikacyjnych wraz z odwodnieniem, ciągów pieszych, budowę miejsc postojowych, muru oporowego, nasadzenia zieleni oraz modernizację oświetlenia zewnętrznego i budowę miejsc postojowych. Zaplanowano również budowę skweru rekreacyjnego wraz z elementami pamiątkowymi, upamiętniającymi setną rocznicę powrotu Śląska do Macierzy.

Łączne nakłady finansowe i limit zobowiązań wynoszą 3.000.000,00 zł, limit wydatków planowanych do poniesienia w 2023 roku wynosi 3.000.000,00 zł.

– **Przedsięwzięcie pn. „Termomodernizacja szkoły w Gogołowej”**

Celem zadania jest poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych szkodliwych substancji dla środowiska naturalnego i zdrowia mieszkańców. Celem zadania jest również poprawa bezpieczeństwa i stworzenie lepszych warunków do rozwoju i nauki oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenów wiejskich, poprzez przeprowadzenie termomodernizacji szkoły w Gogołowej, polegającej na wymianie nieefektywnego i przestarzałego źródła ciepła wraz z modernizacją instalacji C.O.

Łączne nakłady finansowe i limit zobowiązań wynoszą 510.204,08 zł, limit wydatków planowanych do poniesienia w 2023 roku wynosi 510.204,08 zł.

.